

taller de creació

TRES CASTANYADES

Maite Muns. Un llarg recorregut que s'inicià amb estudis de biologia i s'especialitzà en temes de gestió del coneixement i de medi ambient, dirigint publicacions i projectes d'aquestes temàtiques. Ara és propietària d'una galeria de papers antics, L'Art de la Memòria, amb llibres, mapes... Llibres de poesia: *Matèria congènita*, i *Tot lament és fang*. Ambdós de SD Edicions, 2012, publicats conjuntament.

Ara fumegen

*Ara fumegen,
bellugadisses
en apropar-s'hi
els dits menuts,
rialles de dents
irregulars
castanyegen sons
que cauen dels arbres,
festa d'ànimes
alliberades
d'un purgatori
on hi som tots.*

*Sonen campanes,
mà de castanyes
a les butxaques,
difunts que vénen,
fred que se'n va,
fatiga i força
i un repertori
de feredats
trampegen morts,
un bé d'ànimes
carnavalesques
en processó
o plat a taula
—n'és tradició.*

Maite Muns

> **Il·lustracions: Marc Montenegro Call.** (Berga, 1985. Resident a Girona). Biòleg, Il·lustrador autodidacte i fotògraf aficionat, especialment de la macrofotografia. Ha treballat principalment per encàrrecs personals, tot i que també ha il·lustrat per a l'empresa Catalana de Perforacions, SA. L'estil que més el caracteritza és el realista, tot i que pot afrontar-ne d'altres. Espera que el seu esforç i dedicació en el dibuix doni els seus fruits aviat. Es poden consultar els seus dibuixos a la pàgina web: <http://marcmontenegro.com/> i les seves fotografies a: <http://www.flickr.com/photos/mmcilustration/>

M. Àngels Bosch és llicenciada en filosofia i doctora en filologia catalana. És autora de la biografia *J. Pous i Pagès. Vida i obra* (IEE 1998). Altres publicacions seves són *Iniciació a la història de la literatura catalana* (Edhasa, 1985); *Síntesi d'història de la filosofia* (Edunsa, 1989); *Memòries d'exili. J. Pous i Pagès* (Ed. Afers. Barcelona, 2002); *Revolta*, de J. Pous i Pagès (Adesiara Editorial. Pròleg de M. Àngels Bosch, 2012), i la novel·la *Camí entre vinyes* (Brau 2013). És professora de llengua i literatura catalana de l'IES Menéndez i Pelayo, de l'IOC i de l'ICE de la UB, i professora de dicció de l'Institut del Teatre. Ha escrit diversos articles sobre literatura a diaris i revistes: *Avui*, *Serra d'Or*, *Revista de Girona*, *Empordà*...

La casa de les dunes

No, no vaig arribar a temps. Havia anat amunt i avall buscant el mòbil. Vaig fer tard, però l'Enric m'havia deixat un missatge: «Teresa, t'espero a la castanyada que, com cada any, farem a casa meva». Feia molt de temps que el meu amic m'hi convidava.

Aquell dia d'octubre no hauria estat diferent dels altres, però, cap al final de la tarda, tot havia quedat a les fosques. N'hi havia prou que fes vent de llevant perquè se n'anés la llum, que segurament no tornaria fins al dia següent. Vaig encendre les espelmes de dos canellobres.

Era una casa sense nom. La mare i jo en dèiem la casa de les dunes. Quan bufava el llevant, les onades semblava que havien de colgar-la, però resistia l'envestida com un far. Sí, la casa de les dunes era el meu far.

Jo hauria volgut viure-hi tot l'any. El cert era que em costava tornar a la normalitat de l'hivern. El curs acadèmic a la Facultat de Medicina havia començat. I

jo encara era allà. Feia temps que tenia dubtes sobre si seria capaç de continuar una carrera que m'exigia tant d'esforç d'hores d'estudi. Però no, no era l'esforç del temps el que temia. El que m'inquietava més i m'omplia de dubtes era la meva incapacitat íntima d'acostumar-me a la mort. La pell morta que calia per treballar... —com jo l'anomenava.

El rellotge de la sala va tocar les onze. Quan em disposava a ficar-me al llit, vaig sentir uns trucs a la porta i les veus del guarda forestal i la seva dona:

—Teresa, obre'ns. Han telefonat de La Vinya. La teva mare vol que hi vagis demà a primera hora.

Vaig obrir la porta. De sobte, algú m'estava intentant dir que la meva mare havia caigut malalta. Marxaria immediatament cap a La Vinya. Vaig pujar al cotxe. Els altres quedaren a la porta de la casa veient com els feia adéu amb la mà, fins que es varen perdre entre la fosca.

L'avinguda de plàtans que conduïa a casa era coberta de fulles que la pluja i el vent havien arrencat en pocs instants. Els lladrucs d'en Camús alertaven de l'arribada d'algú de fora, però en reconèixer-me va córrer a rebre'm.

Vaig pujar les escales tan de pressa com vaig poder fins arribar a la cambra. Els cabells sedosos de la meva mare, habitualment recollits amb una trossa

i ara escampats pel coixí, li donaven un aire de fada. Els seus ulls què volien dir-me?

—Mare, vols alguna cosa?... Una mica d'aigua? —li deia, mentre la incorporava lleugerament passant el meu braç per sota del coixí. Ella restà en silenci amb la mirada fixa en mi. Amb la mà esquerra indicà l'escriptori. Jo l'obeïa i anava obrint calaixos fins que a dins d'un aparegué una carta. Allò era el que volia. L'hi vaig posar a la mà.

—Vols que la llegim juntes? O bé, com que va a nom meu, l'he de llegir jo sola? Un gest de la mà m'indica que volia això últim.

—Demà al matí, de dia, la llegiré —vaig dir-li.

Mentre em disposava a vetllar el son de la mare, pensava en la meva incapacitat davant la mort. Unes hores abans, a la casa de les dunes, recordava el missatge del meu amic... La veu una mica ronca de l'Enric convidant-me hauria fet menys feixuc el retorn a Barcelona, abans de començar el dia a dia, lluny del meu far. Ara, en la foscor de la cambra, al costat de la mare, la veu de l'amic feia menys profunda la soledat del meu destí. I vaig dir-me:

—Demà, de dia, llegiré la carta.

M. Àngels Bosch

Mariona Masferrer i Ordís Nascuda a Barcelona l'1 de febrer de 1953. Llicenciada en psicologia clínica per la UAB, dedicada a la pràctica de la teràpia psicoanalítica fins l'any 1996, en què va començar a escriure, des d'aleshores ha fet sis novel·les i actualment treballa en l'elaboració d'un poemari.

El poder de la paraula

Va caure des de la branca més alta sense que cap estrèpit la delatés. Tan sols se sentí el frec discret de les punxes sobre el llit flonjo de fulles seques. No era cap cosa de l'altre món, només una pellofa mig esberlada, tirant a lletja, que amagava una castanya desplomada des de les altures. I això no obstant, l'home se sentí atret per aquella cosa intranscendent, s'ajupí a collir-la, i la diposità amb cura sobre el seu palmell.

Podia semblar que plorava però era perquè tenia els ulls aquosos de vell cansat. En realitat somreia com si descobrís en aquella castanya humil tots els secrets de la vida. Les arrugues li van dibuixar sobre el rostre una alegria insospitada, i per la seva memòria, tan precària en el passat immediat, van passar nítidament els records de totes les castanyades viscudes; sobretot aquella en què ell encara conservava la mata de cabell i ella una cintureta prima i un ventre sense cap clivella ni plec ni arruga ni un gram de greix.

Li agradava anar al bosc i caminar sota les ombres juganeres dels castanyers, fer la foguera, sacsejar la paella foradada... Potser sí que era només

una excusa per reunir els companys com quan eren hippies i compartien idees i sostre i fred i fum i tot, però li agradaven les castanyades. És possible que fos perquè es resistia a admetre que tot canvia i que la realitat mai no s'ajusta a l'ideal que aquell dia ell tenia un humor de gos i ella va fer l'equipatge. La va aturar a ran de porta, horroritzat que no hi hagués reconciliació. Però n'hi va haver, per sort, i quan amb els cabells deixats anar sobre el seu ventre tan llis li va preguntar per què m'estimes?, ella va dir: «castanya!», res més, i ell va entendre: «Per fora ets aspre, lleig i punxegut. T'estimo pel que tens sota la pellofa». I la paraula va quedar instituída com a talismà. Quan ell estava a punt d'engegar-ho tot en orris, ella deia «castanya!» i ell es despenia a poc a poc de la pellofa i acceptava la realitat.

En entrar a casa, la va trobar exactament on l'havia deixada, amb la mirada perduda, gronxant-se en el mateix balancí on havia criat fills i néts i alguna altra criatura necessitada d'empara. Quan li va acostar la cullera amb el menjar i ella va tancar la boca girant el cap, ell va sospirar, li va agafar la barbeta, la va mirar als ulls, li va dir «castanya!», i va funcionar!

Mariona Masferrer

